

Δημόσιος Τομέας

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ • ΤΕΥΧΟΣ 270 • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010 • 36

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ:

Οι διαχρονικές παραλείψεις
εκδικούνται

Το **νέο θεσμικό πλαίσιο**
ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΝ στο Δημόσιο

είναι
ευκαιρία
η **ΚΡΙΣΗ;**

NR=41

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ
ΙΘΑΚΗ της Ελλάδας

Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Να ξεσκουριάσουμε τον κρατικό μηχανισμό

Στατιστική Υπηρεσία Λιγότερο εθνική και δημόσια

Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (ΕΣΥΕ)
βαφτίστηκε Ελληνική Στατιστική (ΕΛΣΤΑΤ)

► Στόχος του νομοσχεδίου

Η κυβέρνηση ψήφισε πρόσφατα και με προτεραιότητα το νομοσχέδιο με τίτλο «Ελληνικό Στατιστικό Σύστημα. Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής (ΕΛΣΤΑΤ) ως Ανεξάρτητης Αρχής» που αφορούσε την αλλαγή της νομικής μορφής της ΕΣΥΕ που ως σήμερα ήταν υπηρεσία του Υπ. Οικονομικών, αλλά και γενικότερα την περιγραφή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛ.Σ.Σ.).

Πρωθυπουργός και Κυβέρνηση συσχέτισαν την ανάγκη αλλαγής της νομικής μορφής της ΕΣΥΕ με την πρόθεση να προωθηθεί η Ανεξαρτησία της, ώστε να αποφευχθεί να δίνονται στο μέλλον αλλοιωμένα στοιχεία (προς Eurostat κ.λπ.). Όμως αναγκαιότητα αλλαγής της νομικής μορφής δεν προέκυψε από τις εξηγήσεις της κυβέρνησης, ούτε δηλαδή σε σχέση με τα αλλοιωμένα στοιχεία προς Eurostat, ούτε από κάποια άλλη ελλείψη. Τα όποια στοιχεία δίνονταν αλλοιωμένα, αυτό αφορούσε την κυβέρνηση και πιθανά την εκάστοτε ηγεσία της ΕΣΥΕ, όχι όμως το έργο του επιστημονικού δυναμικού της ΕΣΥΕ και των υπηρεσιών της.

Επομένως δεν υπήρχαν ουσιαστικοί λόγοι που επέβαλλαν την αλλαγή της νομικής υπόστασης. Το δυναμικό της ΕΣΥΕ έκανε την επιστημονική εργασία του με βάση τις κατευθύνσεις της Eurostat ενώ αν η κυβέρνηση επιθυμούσε τη βελτίωση της λειτουργίας της, τη «θωράκιση» της ανεξαρτησίας της ΕΣΥΕ -σημειωτέον ότι ακόμη και η

αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου δεν ανέφερε την ανάγκη επίτευξης αληθιά «θωράκισης» της- τότε ήταν θέμα πολιτικής βούλησης και όχι αλλαγής της νομικής υπόστασης. Βούλησης να πάρει τα όποια μέτρα ήθελε για να διορθώσει τα όποια κακώς κείμενα της ΕΣΥΕ. Κανείς δεν θα την εμπόδιζε.

► Επιδιώξεις και ουσία του νομοσχεδίου

Το γεγονός, ότι δεν υπήρχαν ουσιαστικοί λόγοι αλλαγής της νομικής φύσης της ΕΣΥΕ, εξηγεί γιατί η ΕΣΥΕ υπέστη την τελευταία περίοδο, μύριες όσες επικρίσεις, που έδιναν αλλοθι στη κυβέρνηση να εισάγει το νομοσχέδιο αυτό.

Κατά τη γνώμη μου, σε αντίθεση προς την κυβέρνηση, βασικός λόγος του νέου νομοσχεδίου, δεν ήταν η ανεξαρτησία της ΕΣΥΕ, αλλά η ικανοποίηση των επιθυμιών της Ε.Ε. και η προώθηση ιδιωτικοποίησης του στατιστικού έργου. Η ένταξη του ελληνικού στατιστικού συστήματος σε Κοινοτική «επιτήρηση». Η Ε.Ε. θα αποτελέσει εφεξής ένα στενότερο κορσέ στη λειτουργία του στατιστικού συστήματος.

Υπήρξαν -όχι τυχαία- θετικά σχόλια κοινωνικών παραγόντων όταν η κυβέρνηση δήλωσε ότι προωθεί νόμο για «ανεξάρτητη» στατιστική υπηρεσία. Στον ψηφισθέντα νόμο, στο Συμβούλιο του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΣΥ.ΕΛ.ΣΣ) θα μετέχει εκπρόσωπος της Eurostat ή εθνικής στατιστικής αρχής κράτους μέλους της Ε.Ε.. Σχολάζοντας το σχετικό νομοσχέδιο, η εφημερίδα «Αγγελιοφόρος» (5/2/2010) ανέφερε: «Μάτι» της Κομισιόν στη νέα Στατιστική Υπηρεσία.

Στο νόμο, προβλέπεται ρύθμιση που επιβάλλει στον πρόεδρο της ΕΛΣΤΑΤ, να υποβάλλει συνοδικά -το ετήσιο πρόγραμμα της- στην

Eurostat και όχι μόνο για τα θέματα που ενδιαφέρεται και παρακολουθεί η Eurostat για όλες τις χώρες. Γιατί; Απάντηση δίνει νομίζω η τοποθέτηση του βουλευτή κ. Κουσελά, πως: «Η ανεξαρτητοποίηση της Στατιστικής Υπηρεσίας θα ικανοποιήσει τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε...».

► Κατοχυρώνεται η Ανεξαρτησία της Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΛΣΤΑΤ);

Μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ρυθμίσεις, που πέρασαν τελικά, αποτελούν σημαντικό βήμα για την Ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ; Έχουμε ένα θετικό βήμα όσον αφορά την διαδικασία ανάδειξης της διοίκησης, όμως υπάρχουν ορισμένα γκρίζα σημεία που αφορούν την προσωπική της. Αυτό το επεσήμανε και ο νομικός σύμβουλος των εργαζομένων με την έκφραση: «θεωρούμε σκόπιμο να εξεταστεί και να επιλυθεί το ζήτημα της νομικής της φύσης και της έκτασης της νομικής της προσωπικότητας».

Αν η κυβέρνηση στην επόμενη συνταγματική αναθεώρηση, εντάξει την ΕΣΥΕ στις συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές, ασφαλώς η έννοια της Ανεξαρτησίας θα είναι πιο κατοχυρωμένη. Όμως, μέχρι τότε, ο κίνδυνος υπαναχώρησης με ένα νεώτερο νόμο είναι στα πιθανά σενάρια. Επίσης η ανεξαρτησία της ΕΛΣΤΑΤ, που συνδέθηκε στο νόμο με τον έλεγχο της λειτουργίας της από τη Βουλή (Κοινοβουλευτικός έλεγχος), πρέπει να συνοδευτεί με ρυθμίσεις (π.χ. στον Κανονισμό της Βουλής) που να συγκεκριμενοποιούν αυτό τον έλεγχο.

► Εισαγωγή της Ιδιωτικοποίησης

Η ιδιωτικοποίηση του στατιστικού έργου, είναι η μελλοντικότερη πλευρά του νέου νόμου. Δεν μπορούμε -λόγω χώρου- να αναπτύξουμε συνοδικά το νέο νόμο. Όμως αν ε-

Του Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗ,
Μηχανικού-Στατιστικού,
υπεύθυνου τμήματος Οικονομικής
Πολιτικής ΣΥΝ

ξαιρέσουμε το βήμα που γίνεται στον τρόπο ορισμού της διοίκησης του φορέα (ΕΛΣΤΑΤ), το στίγμα του σχετικού νόμου, το δίνουν οι ρυθμίσεις που ανοίγουν παράθυρα ιδιωτικοποίησης του στατιστικού έργου. Οι εμπειρίες από την πολιτική της σημερινής κυβέρνησης στο παρελθόν, αλλά και οι αναφορές στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων στον Προϋπολογισμό 2010, φανερώνουν ότι αποτελεί σταθερή επιλογή της κυβέρνησης. Οι πρόσφατες εξ άλλου εμπειρίες στον ΟΛΠ, στα Ναυπηγεία Σκαρामαγκά επιβεβαιώνουν την άποψή μου αυτή. Ας δούμε όμως και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις των άρθρων περί ΕΛΣΤΑΤ.

Με τις διατάξεις των άρθρων 1&2, 1&6, 7&3 και 13&1γ βλέπουμε να εντάσσονται και φορείς του ιδιωτικού τομέα στο Ελληνικό στατιστικό σύστημα, να δίνεται η δυνατότητα στην ΕΛΣΤΑΤ να αναθέτει έργα και μελέτες που πραγματοποιεί, σε ιδιώτες. Είναι χαρακτηριστικό το άρθρο 13&1 με το οποίο δίνεται η δυνατότητα στην Ελληνική Στατιστική να κάνει ανάθεση συμβάσεων, προμηθειών, υπηρεσιών, μελετών και έργων της σε τρίτους, Ν.Π.Ι.Δ. και Ν.Π.Δ.Δ. και σε φυσικά πρόσωπα. Με τη διάταξη αυτή μπορεί ο Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ, να αναθέτει τα πάντα, χωρίς εξαίρεση σε τρίτους και ιδιώτες ως ανάθεση έργου.

Δ Άλλες διατάξεις

Στο νόμο προβλέπεται η Σύσταση Μονάδας Ερευνών και Μελετών. Για την σύσταση αυτής της μονάδας υπήρξε αντίρρηση από πολλούς πλευρές αλλά και από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Ρύθμιση που προβλέπει ότι το πανίσχυρο αυτό τμήμα της υπό σύσταση Στατιστικής Αρχής θα λειτουργεί παρά τα προέδρια και δεν θα υπάγεται στη Διεύθυνση Μελετών και Ερευνών σύμφωνα με το ισχύον οργανόγραμμα. Δημιουργούνται έτσι υπερεξουσίες σ' ένα πρόσωπο, αδικαιολόγητος συγκεντρωτισμός σε μία μονάδα που μπορεί να παράγει αδιαφάνεια. Η Μονάδα αυτή, προκαλεί ταυτόχρονα, αύξηση δαπάνης του νέου φορέα. Επίσης βλέπουμε διάταξη που εντάσσει τον στατιστικό φορέα ΙΣΤΑΕΡ, που ιδρυτής του είναι ο σημερινός υφυπουργός Παιδείας κ. Πανάρτος στο Συμβούλιο του Ελληνικού Στατιστικού συ-

στήματος. Η διάταξη μυρίζει πελατειακή λογική, εξυπηρέτηση «ημετέρων» εφόσον ο άλλος φορέας -Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο- που προβλέπεται για το Συμβούλιο αυτό, είναι πιο αντιπροσωπευτικός.

Δ Ο αγώνας των εργαζομένων

Ο νόμος, στην τελική μορφή, άλλαξε σε σχέση με το αρχικό νομοσχέδιο και αυτό ήταν μία νίκη τόσο των εργαζομένων, όσο πιστεύουμε και της δικής μας Αριστεράς που χρόνια τώρα και ιδιαίτερα την τελευταία περίοδο τους συμπαρασταθήκαμε μέσα και έξω από τη Βουλή. Έχουμε μεγαλύτερη κατοχύρωση των εργαζομένων σε σχέση με το προσχέδιο ενώ υπήρξε βελτίωση και στη ρύθμιση για τον τρόπο ανάδειξης της διοίκησης της ΕΛΣΤΑΤ, που το διεκδίκησαν και που αποτελεί βήμα σε σχέση με το πώς αναδεικνύονται και εγκρίνονται ως σήμερα οι διοικητές των διαφόρων δημόσιων φορέων. Αυτό υπηρετεί την ανεξαρτησία της ΕΣΥΕ, που βεβαίως δεν κατοχυρώνεται ολοκληρωμένα.

Ο αγώνας των εργαζομένων, ήταν νικηφόρος και αυτό επιβεβαιώνει ότι ο μαζικός και αποφασιστικός αγώνας φέρνει αποτελέσματα. Ένας βασικός στόχος, η συνέχιση της υπαγωγής των εργαζομένων της ΕΛΣΤΑΤ στον Υπαλληλικό Κώδικα δεν έγινε δεκτός, όμως ο αγώνας τους απέτρεψε άλλες παράδεκτες ρυθμίσεις του αρχικού νομοσχεδίου.

Δ Συμπέρασμα-Προοπτική

Συνοψίζοντας λοιπόν, με βάση και την ανάληψη που προηγήθηκε, θεωρώ ότι η νομοθετική κίνηση της κυβέρνησης υπηρετεί άλλες σκοπιμότητες και όχι την ανάγκη αναβάθμισης της ΕΣΥΕ που μπορούσε να βελτιωθεί, να ανασυγκροτηθεί και να έχει μεγαλύτερη ανεξαρτησία, με την παραμονή της σαν δημόσια υπηρεσία στο Υπουργείο Οικονομικών και τον ουσιαστικό Κοινοβουλευτικό έλεγχο. Μπορούσε όπως και κάθε δημόσια υπηρεσία να βελτιώσει την αντικειμενικότητά της, την αποτελεσματικότητά της, την ανεξαρτησία, την επιλογή με ευρύτερη συναίνεση της Γενικής Γραμματείας και του Γραμματέα της Ε.Σ.Υ.Ε. Μπορούσε να αναπτυχθεί και να αναβαθμιστεί και με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο η ΕΣΥΕ με προτά-

σεις που είχαν καταθέσει οι εργαζόμενοι (πχ πρόσληψη στη Γ.Γ.Ε.Σ.Υ.Ε. επιπλέον επιστημονικού προσωπικού, κατάλληλα καταρτισμένου, η δια βίου εκπαίδευση με σεμινάρια και άλλους είδους εκπαιδευτικές δραστηριότητες κλπ), με άλλες προτάσεις εμπλεκόμενων φορέων όπως το Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο και κυρίως με πολιτική βούληση.

Προοπτική-Καθήκοντα

Οπωδήποτε έχουμε πλέον νέα δεδομένα. Με βάση αυτά, τα νέα καθήκοντα για τους εργαζόμενους είναι πρώτο να μην προωθηθεί η ιδιωτικοποίηση, να μην αμφισβητηθούν τα δικαιώματά τους και να αναπτυχθεί παραπέρα και ουσιαστικά η ΕΛΣΤΑΤ με βάση και τις προτάσεις τους.

Δεύτερο οφείλουν να αξιοποιήσουν τη σημαντική διάταξη που πέρασε στο συγκεκριμένο νόμο και αφορά την επιλογή διοίκησης στην ΕΛΣΤΑΤ με πρόσκληση ενδιαφέροντος και έγκριση με ομοφωνία ή μεγάλη πλειοψηφία (4/5) της διάσκεψης των προέδρων της Βουλής.

Τη διαδικασία αυτή πρέπει να την παρακολουθήσουν ώστε να προκύψει η καλύτερη δυνατή λύση νέας διοίκησης στην ΕΛΣΤΑΤ. Βεβαίως, το σημαντικότερο είναι, ότι ανοίγει ένα παράθυρο για όλους του δημόσιους φορείς και αυτό αφορά συνολικά το συνδικαλιστικό κίνημα του δημόσιου τομέα. Όλοι οι δημόσιοι φορείς δικαιούνται να έχουν τις αξιοκρατικά καλύτερες διοικήσεις με την έγκριση κατά το δυνατό σύσσωμου του κοινοβουλίου. Επομένως το μαζικό κίνημα πρέπει να παλέψει την επέκταση, την γενίκευση αυτής της ρύθμισης για ανάδειξη των διοικήσεων, με ομοφωνία ή ισχυρή πλειοψηφία 4/5 της Βουλής. Προτιμότερη βέβαια είναι η έγκριση από την αρμόδια επιτροπή της Βουλής που είναι περισσότερο αντιπροσωπευτικός θεσμός από εκείνο της διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Επιστημαίνω τελειώνοντας, ότι, η Αριστερά, που όπως και όλη την προηγούμενη περίοδο αλλά και κατά την ψήφιση του νόμου, ήταν δίπλα στους εργαζόμενους θα συνεχίσει να είναι και εφεξής δίπλα στους αγώνες τους. □